

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan Natuurwaarden

Brugveenseweg 71 te Voorthuizen

Rapportnummer 10-0271

www.starobv.nl

Quickscan natuurwaarden

Plangebied Brugveenseweg 71 te Voorthuizen

Februari 2011

Rapportnummer: P10-0271

In opdracht van: De heer Westerneng
p/a VanWestreenen BV
Anthonie Fokkerstraat 1a
3772 MP Barneveld

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Onderzoek	4
2.1	Methode	4
2.2	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.3	Beschermde gebieden	6
2.4	Beschermde soorten	7
3	Effecten	11
3.1	Voorgenomen plannen	11
3.2	Effecten op beschermde gebieden	11
3.3	Effecten op beschermde soorten	12
3.4	Mitigerende en compenserende maatregelen	12
4	Conclusies	14
	Geraadpleegde bronnen	15
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om het bedrijfsperceel aan de Brugveenseweg te herinrichten. Bestaande bedrijfsgebouwen zullen deels gehouden blijven en deels worden gesloopt. De aanwezige crossbaan zal herbestemd worden naar een agrarische bestemming. De voormalige agrarische bedrijfswoning met nummer 71-71a wordt bestemd als burgerwoning. De twee achterste stacaravans vallen onder het overgangsrecht en worden met het nieuwe plan vervangen door één kleine woning. Ter vervanging van de huidige bewoning van het bijgebouw en drie stacaravans wordt een nieuwe bedrijfswoning toegestaan. In verband met de ruimtelijke procedures en daarvoor noodzakelijke onderzoeken dient onderzocht te worden welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op naastgelegen beschermde natuur. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura 2000-lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden, om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksmethode en het plangebied. Daarnaast wordt de aanwezigheid van beschermde soorten besproken. De effecten van de geplande ingrepen op beschermde natuurwaarden en mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 3. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Onderzoek

2.1 Methode

Als eerste heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van provincie Gelderland, de websites Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

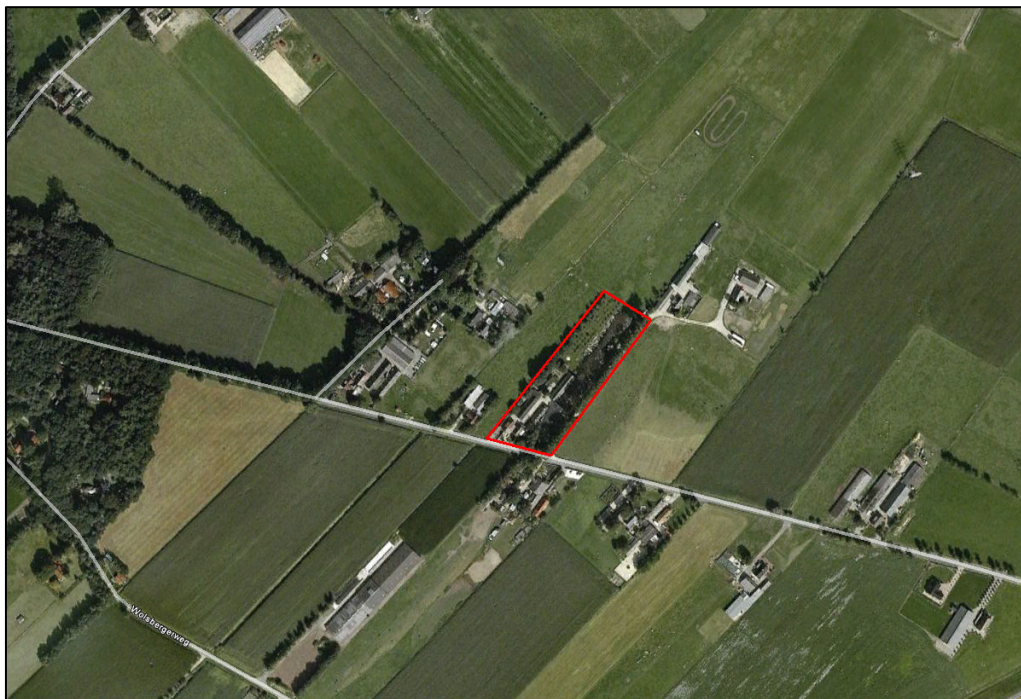
Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Vervolgens heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het plangebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 15 februari 2011 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: half bewolkt, droog en circa 2 graden Celsius.

2.2 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Brugveenseweg 71 te Voorthuizen, gemeente Barneveld. In figuur 1 is de ligging van het plangebied te zien.

Figuur 1. Ligging van het plangebied

Het plangebied bestaat grotendeels uit verharding. Verreweg het grootste deel van deze verharding bestaat uit bestrating en een kleiner deel, aan de noordzijde van het plangebied, is weiland met enkele fruitbomen. Naast deze boomgaard is een klein crossterrein aanwezig. Aan weerszijden van het plangebied zijn houtsingels aanwezig met eiken en populieren. Bij de woning is een siertuin. Ook de stacaravans hebben een kleine tuin. Er is geen oppervlaktewater aanwezig.

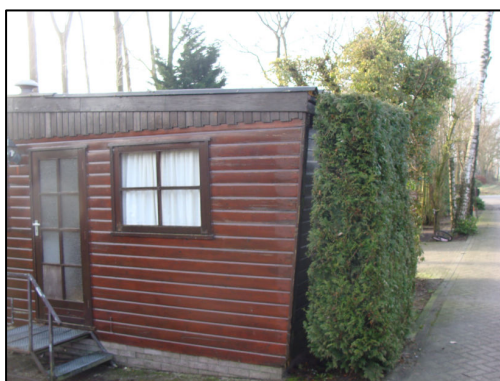

Foto 1. Stacaravan

Foto 2. Schuur

Foto 3. Schuur

Foto 4. Schuur

2.3 Beschermd gebied

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EL&I en de provincie Gelderland blijkt dat het plangebied zich niet in een Natura 2000-gebied, Wetland of Beschermd- of Staatsnatuurmonument bevindt. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (de Veluwe), ligt ongeveer 2,5 kilometer oostelijk.

Gebieden (P)EHS

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van EL&I, maakt het plangebied geen deel uit van EHS-gebied. Dit blijkt ook uit de provinciale uitwerking van de EHS (figuur 2). De dichtstbijzijnde EHS ligt op 550 meter noordwestelijk van het plangebied.

Figuur 2. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) t.o.v. de EHS (groen gearceerd)

2.4 Beschermde soorten

Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens die afkomstig zijn uit verschillende verspreidingsatlassen. Onder andere gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vlinders en libellen zijn uit dergelijke atlassen afkomstig. Daarnaast is gebruikgemaakt van gegevens van de provincie Gelderland en van de websites Waarneming.nl en Telmee.nl. Naast de gegevens uit de literatuur worden hieronder de resultaten van het veldonderzoek per soortgroep besproken.

Flora

Het grootste gedeelte van het plangebied betreft een verhard terrein, hier is nauwelijks vegetatie aanwezig. Om het plangebied staan twee houtsingels. In deze singels staan eiken en populieren. Onder deze bomen zijn plaatselijk struiken aanwezig. In het noorden van het plangebied is een kleine fruitboomgaard aanwezig met daar onder Engels raaigras. In de houtsingels kan de brede wespenorchis voorkomen (FFlijst 1). Doordat het plangebied ongeschikt is als groeiplaats voor andere beschermde planten, worden deze ook niet verwacht.

Conclusie: mogelijk komt de brede wespenorchis (FFlijst 1) voor in de houtwallen binnen het plangebied. Overige beschermde planten worden niet verwacht in het plangebied.

Vlinders en libellen

Uit De atlas de dagvlinders van Nederland (2006) blijkt dat het heideblauwtje (FFlijst 3) in de buurt van het plangebied voorkomt. Het heideblauwtje is een soort die leeft in zowel droge als natte heidevelden. De waardmier, waarvan de voortplanting afhankelijk is, leeft ook in deze gebieden. Uit het veldbezoek blijkt, dat er in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van deze beschermde dagvlindersoort. Beschermde dagvlinders vinden het voortplantingsbiotoop op specifieke waard- en nectarplanten, die in het plangebied niet worden verwacht.

De atlas van de Nederlandse libellen (2002) maakt geen melding van beschermde libelsoorten in de buurt van het plangebied. Beschermde libellen zijn afhankelijk van specifieke biotopen, zoals krabbenscheervegetaties. Deze komen in het plangebied niet voor, beschermde libellen worden in het gebied daarom ook niet verwacht.

Het is wel mogelijk dat enkele algemeen voorkomende, niet beschermde, soorten dagvlinders en libellen in het plangebied voorkomen.

Conclusie: er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor in het onderzoeksgebied.

Mieren en kevers

Beschermde soorten mieren en kevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen of wateren met spaarzame vegetatie, een minimale waterdiepte van 50 cm en matig voedselrijk water. Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat geschikte biotopen in het plangebied niet aanwezig zijn. Het voorkomen van beschermde soorten mieren en kevers is dan ook zeer onwaarschijnlijk.

Conclusie: er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het onderzoeksgebied.

Vissen

Door het ontbreken van oppervlaktewater in het onderzoeksgebied, is het gebied ongeschikt voor het voorkomen van (beschermde soorten) vissen. Er is dan ook niet nader onderzocht welke vissoorten voorkomen in de nabije omgeving.

Conclusie: er komen geen beschermde soorten vissen voor in het onderzoeksgebied.

Reptielen en amfibieën

Uit de RAVON Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland (2009) blijkt dat de amfibiesoorten kleine watersalamander (FFlijst 1), gewone pad (FFlijst 1), rugstreeppad (FFlijst 3), heikikker (FFlijst 3), bruine kikker (FFlijst 1) en het groene kikker-complex (FFlijst 1) voorkomen in de buurt van het plangebied. In de buurt van het plangebied komen tevens de reptielensoorten hazelworm (FFlijst 3) en levendbarende hagedis (FFlijst 3) voor. Deze reptielen leven in het nabij gelegen natuurgebied “de Veluwe”. Hier komen ook de waarnemingen van de heikikker en rugstreeppad vandaan. In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor deze soorten.

Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied, is het ongeschikt als leefgebied voor het groene kikker-complex en de kleine watersalamander.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied, vooral de houtsingels en tuin, geschikt is als landbiotoop voor bruine kikker en gewone pad. Door het ontbreken van oppervlaktewater is in het plangebied geen voortplantingswater aanwezig voor deze amfibiesoorten.

Conclusie: mogelijk komen gewone pad en bruine kikker (beide FFlijst 1) voor in het plangebied. Voor overige soorten amfibieën is het plangebied niet geschikt als leefgebied. Ook voor de reptielsoorten levendbarende hagedis en hazelworm is in het plangebied geen geschikt biotoop aanwezig.

Vogels

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het plangebied voor een aantal, vooral cultuurvolgende vogelsoorten, geschikt is als leefgebied. Tijdens het veldbezoek zijn houtduif, roodborst, winterkoning, heggenmus, koolmees, pimpelmees en vink (alle FFlijst vogels) waargenomen. Het plangebied is in zijn geheel geschikt als foerageergebied en broedgelegenheid voor algemene vogelsoorten.

Daarnaast is een huismussenkolonie in het plangebied aanwezig (jaarrond beschermde nesten). Deze kolonie overwintert in het plangebied, maar zal waarschijnlijk ook in het plangebied broeden. Aanwijzingen dat andere vogels, waarvan het leefgebied jaarrond beschermd is, in het plangebied voorkomen zijn niet aangetroffen.

Conclusie: het onderzoeksgebied is geschikt als broedgelegenheid en tevens als foerageergebied voor verschillende cultuurvolgende vogelsoorten (FFlijst vogels). Een huismussenkolonie maakt gebruik van het plangebied (jaarrond beschermde nesten).

Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen blijkt dat de soorten, baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis (alle FFlijst 3) voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Voor vleermuizen is het gehele onderzoeksgebied geschikt als foerageergebied.

Diverse gebouwen zijn geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Dit betreft de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In de winterperiode kan ook de ruige dwergvleermuis gebruikmaken van de gebouwen. De watervleermuis, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis worden niet verwacht, omdat dit boombewonende soorten zijn of soorten van grote zolders. Holtebomen en zolders zijn niet aanwezig in het plangebied.

De in figuur 3 rood omlijnde gebouwen zijn ongeschikt voor vleermuizen en kunnen direct gesloopt worden. Dit komt omdat er geen spouwmuren aanwezig zijn.

Daarnaast is het dak ongeschikt omdat dit slechts één laag betreft. Op overige plaatsen van de schuur kan incidenteel een solitaire vleermuis voorkomen, maar vaste rust- en verblijfplaatsen worden niet verwacht.

De stacaravans hebben echter veel betimmering tegen de muur, waardoor dit voor, met name, de laatvlieger geschikt is als kraamkolonieplaats. Winterverblijfplaatsen worden niet verwacht.

Het plangebied maakt geen deel uit van een vliegroute. Dit komt omdat het plangebied "redelijk" geïsoleerd ligt en slechts van één kant te bereiken is. Dit zorgt dat slechts een klein aantal vleermuizen van het plangebied gebruik zal maken.

Foto 5. Geschikt gebouw voor vleermuizen

Steenmarter

De steenmarter (FFlijst 2) ruikt op in Nederland. De steenmarter is in de directe omgeving van het plangebied nog niet gemeld, maar wel binnen een straal van vijf kilometer. In het plangebied zijn geen sporen van steenmarter aangetroffen. Geschikte zolders ontbreken in het plangebied, daarom worden in het gebied geen vaste rust- of verblijfplaats van de steenmarter verwacht.

Das

Het plangebied is gedeeltelijk gelegen in een kmhok waar de das (FFlijst 3) is waargenomen. Ongeveer 500 meter zuidelijk ligt een terrein dat middels Google Earth is geïnterpreteerd als een “MOB-Complex”. Het is aannemelijk dat de waarneming van de das uit dit complex komt, omdat meerdere MOB-Complexen in Nederland gebruikt worden door dassen (eerdere onderzoeken van Staro Natuur en Buitengebied op o.a. een MOB-complex te Wijchen). Het is niet aannemelijk dat de das gebruikmaakt van het plangebied. Er zijn geen dassensporen aangetroffen in het plangebied.

Overige zoogdieren

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor een aantal grondgebonden zoogdieren geschikt is als leefgebied. Mogelijk benutten mol, egel, konijn en diverse muizensoorten (alle FFlijst 1) het gebied, vooral het stuk weiland, als (onderdeel van hun) leefgebied.

Conclusie: het onderzoeksgebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFlijst 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Het is niet aannemelijk dat steenmarter en de das in het plangebied een vaste rust- of verblijfplaats hebben. Voor vleermuizen (FFlijst 3) is het plangebied geschikt als foerageergebied. Mogelijk zijn enkele gebouwen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.

3 Effecten

3.1 Voorgenomen plannen

Een aantal gebouwen en alle stacaravans zullen worden gesloopt binnen het plangebied. De te slopen gebouwen betreft twee schuren en drie stacaravans. Mogelijk wordt er tevens een kapschuur en een houten gebouw gesloopt. Er zullen twee nieuwe woningen bijgebouwd worden (Figuur 3). De houtsingels blijven behouden.

Figuur 3. De “korte” termijn te slopen gebouwen zijn rood gemarkeerd. De gele markering betreft mogelijk te slopen gebouwen en de paarse markering betreft de nieuwbouwlocaties.

3.2 Effecten op beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in de buurt van een Natura 2000-gebied, Wetland of Beschermde- of Staatsnatuurmonument. Het plangebied ligt niet in de buurt van de EHS. Herinrichting van het plangebied zal geen effect hebben op beschermde gebieden.

3.3 Effecten op beschermde soorten

Op basis van hetgeen beschreven in hoofdstuk 2 kan worden geconcludeerd dat (delen van) het plangebied mogelijk behoren tot het leefgebied van beschermde amfibieën, vogels en zoogdieren. In het onderstaande wordt beschreven welke effecten optreden.

Amfibieën

Mogelijk wordt het plangebied door gewone pad en bruine kikker (beide FFlijst 1) benut als landbiotoop. Door herinrichting vindt vernietiging van het leefgebied plaats. Echter door de aanleg van groen in de vorm van siertuinen op de bouwkvavels ontstaat nieuw leefgebied voor amfibieën. Hierdoor verandert het plangebied voor amfibieën netto niet wezenlijk.

Vogels

Een aantal vogelsoorten (FFlijst vogels) benut de bomen en struiken in het gebied als foerageergebied en nestgelegenheid. Na herinrichting zal, door de bouw van huizen met siertuinen, het plangebied geschikter zijn voor cultuurvolgende vogels en struweelvogels. Hierdoor zijn de effecten te verwaarlozen.

Zoogdieren

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. Bij herinrichting van het plangebied vindt vernietiging van dit leefgebied plaats. Na herinrichting zal het gebied echter nog steeds geschikt zijn voor kleine grondgebonden zoogdieren.

Met betrekking tot vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat herinrichting van het plangebied geen effect heeft op het foerageergebied van vleermuizen. Eventuele effecten op foerageergebied door tijdelijke verstoring tijdens bouwwerkzaamheden zijn te verwaarlozen.

Mogelijk zijn in de stacaravans kraamverblijfplaatsen aanwezig. Nader onderzoek naar vleermuizen in de daarvoor geschikte periode, mei tot en juli, is noodzakelijk om te onderzoeken of dit daadwerkelijk het geval is. Omdat er geen winterverblijfplaatsen worden verwacht, zijn najaarsbezoeken niet noodzakelijk.

3.4 Mitigerende en compenserende maatregelen

Om te voorkomen dat het uitvoeren van de werkzaamheden of het aanpassen van de ruimtelijke situatie negatieve effecten heeft op de aanwezige beschermde soorten en daarmee strijdig is met de Flora- en faunawet, verdient het aanbeveling om maatregelen te treffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken; zogenaamde mitigerende en compenserende maatregelen.

Door een wijziging in de wetgeving is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (bijvoorbeeld vleermuizen) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Schade aan deze soorten dient voorkomen te worden om strijdig handelen met de wetgeving te voorkomen.

Amfibieën

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Vogels

Voor de meeste vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, versturende werkzaamheden, zoals verwijdering van bomen, struiken en het bouwrijp maken van gronden, niet kunnen plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van vogels.

Zoogdieren

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1. Wat betreft vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat het functioneren van het gebied als foerageergebied niet wordt geschaad. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn mogelijk aanwezig de stacaravans. Nader onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of dit daadwerkelijk het geval is. Dit onderzoek dient plaats te vinden in de daarvoor geschikte periode, grofweg mei t/m juli.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht (ex artikel 2) opgenomen: een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

4 Conclusies

Gebieden

Het plangebied ligt niet in de buurt van een Natura 2000-gebied of de EHS. Herinrichting van het plangebied zal geen effect hebben op beschermde gebieden.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen op FFlijst 1. Voor deze soorten geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 2/3

Mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFlijst 3 en zijn strikt beschermd. Mogelijk zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in de te slopen stacaravans. Nader onderzoek, in de hiervoor geschikte periode, dient uit te wijzen of dit ook daadwerkelijk het geval is.

Soorten van FFlijst vogels

De voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFlijst vogels. Indien de werkzaamheden echter worden uitgevoerd op de wijze, zoals is beschreven in paragraaf 3.4, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels.

Concluderend kan gesteld worden dat:

- **nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen noodzakelijk is;**
- **de aanbevelingen voor vogels, zoals beschreven in paragraaf 3.4, in acht genomen dienen te worden;**
- **de werkzaamheden voor de overige soortgroepen in het plangebied geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben;**
- **altijd rekening dient te worden gehouden met de zorgplicht.**

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Creemers R. et al., De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9, RAVON, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2009.
- Delft, Van J.J.C.W. et al. Waarnemingenoverzicht 2009, RAVON 38, jaargang 12, nummer 4, Stichting RAVON, Nijmegen, 2010.
- Dijkstra K, D, B. et al., De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4, Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2002.
- Bos F. et al., De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7, De Vlinderstichting, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2006.
- Limpens, H. et al., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, Den Haag 26 augustus 2009.

Internet

- www.gelderland.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet (Bron: voormalig Ministerie van LNV)

De soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet (FFwet). Los van de zorgplicht (Art. 2), die inhoudt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met alle dieren en planten, zijn ongeveer 500 soorten specifiek door de FFwet beschermd. Dat is circa anderhalf procent van de soorten die in Nederland voorkomen. Doel van de wet is er zorg voor te dragen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt.

In de Flora- en faunawet zijn lijsten samengesteld van soorten die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving een beschermde status genieten. Met name de artikelen 2, 8, 9, 10 en 11 van deze wet hebben directe gevolgen voor de wijze waarop en de mate waarin planologische ingrepen, maatregelen en feitelijke werkzaamheden invloed mogen hebben op de beschermde soorten.

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB Art. 75 van de FFwet in februari 2005 is het niet meer altijd nodig een ontheffing te hebben voor het uitvoeren van werkzaamheden. Of dat nodig is hangt af van de soorten die het betreft en de mate van bescherming die zij genieten. De zorgplicht uit artikel twee blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig. Voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig. Voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen. Door een recente wijziging in de wetgeving (augustus 2009) is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (b.v. vleermuizen en rugstreeppad) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van belang "dwingende reden groot openbaar belang" eveneens niet meer mogelijk is.

Natuurbeschermingswet 1998 (Bron: voormalig Ministerie van LNV)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Nb-wet is dat er geen vergunning gegeven mag worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand uitgesloten kan worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een 'passende beoordeling' te

maken. Dat betekent een onderzoek naar alle aspecten van het project en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegd gezag (in de meeste gevallen is dat Gedeputeerde Staten) dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag er geen vergunning verleend worden.

Ecologische Hoofdstructuur *(Bron: voormalig Ministerie van LNV)*

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen etc. maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd. Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet.